

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Μάθημα Ν071 ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

Υπεύθυνος Μαθήματος: Ευάγγελος Αλμπανίδης, Καθηγητής

Διδάσκουσα: Ελευθερία Μορέλα

**Διάλεξη 5^η
Η Ο.Π. ως μέσο καταπολέμησης της ξενοφοβίας & του
ρατσισμού**

Αποσαφήνιση των όρων

Ξενοφοβία: Φόβος απέναντι στο διαφορετικό είτε αυτό εκφράζεται στην κουλτούρα, είτε στη θρησκεία, είτε στον τρόπο ζωής κλπ. Η έντονη επιφυλακτικότητα απέναντι σε κάποιον που έχει διαφορετική εθνική ταυτότητα.

Ρατσισμός: Η πεποίθηση ότι ομάδες ανθρώπων διαθέτουν διαφορετικά χαρακτηριστικά συμπεριφοράς που αντιστοιχούν σε κληρονομικά χαρακτηριστικά και μπορούν να διαιρεθούν με βάση την **ανωτερότητα μιας φυλής έναντι της άλλης.**

Κάθε εκδήλωση μισαλλοδοξίας, εχθρότητας και χρήσης βίας εναντίον προσώπου ή ομάδας προσώπων λόγω εθνοτικής, θρησκευτικής, πολιτιστικής, κοινωνικής ή εθνικής διαφοράς (Miles, 1989).

Είδη ρατσισμού

Ιδεολογικός

(ιδεολογικές συνθέσεις: θεωρίες, δόγματα περί φυλετικής ιδέας, σύγχρονοι μύθοι)

Ρατσιστική προκατάληψη

(τρόπος σκέψης: γνώμες, πεποιθήσεις, προκαταλήψεις, στερεότυπα, κλίσεις ή προδιαθέσεις)

Ρατσιστική συμπεριφορά

(τρόπους δράσης: (συμπεριφορές, ενέργειες, πρακτικές, θεσμοί ή κινητοποιήσεις)

Μορφές ρατσισμού

Θεσμικά προσδιορισμένος (ασκείται από κυβερνήσεις, εταιρίες, οργανισμούς, αστυνομία, εκπαιδευτικό και πολιτικό σύστημα)

Υπαρκτός αλλά μη θεσμικά προσδιορισμένος

Εξωθεσμικός (άτυπος, καθημερινός)

Φυλετικός ρατσισμός

**Βιολογικές διαφορές
μεταξύ των φυλών**

- **ανώτερες**
- **κατώτερες**

Θρησκευτικός ρατσισμός

Ισλαμοφοβία

Κοινωνικός ρατσισμός

Κοινωνικο-
οικονομικές, ΑΜΕΑ,
άτομα με
διαφορετικές
σεξουαλικές
προτιμήσεις

Πως εκδηλώνεται ο ρατσισμός

- **Κατηγοριακή αντίληψη του άλλου**
- **Στερεότυπο** (σύνολο πεποιθήσεων που αφορούν τα προσωπικά χαρακτηριστικά μιας ομάδας ανθρώπων)
- **Προκατάληψη** (η στάση, αρνητική προδιάθεση απέναντι σε άτομα ή ομάδες ή οποία στηρίζεται σε στερεότυπα)
- **Διάκριση** (άδικη μεταχείριση ατόμων/ομάδων με βάση κάποιο στερεότυπο)
- **Κοινωνικός στιγματισμός** (υποτίμηση της κοινωνικής ταυτότητας μια ομάδας σε συγκεκριμένες κοινωνικές συνθήκες)

Αιτίες

- **Οικονομικοί λόγοι** (εκμετάλλευση των φτωχών)
- **Πολιτικά προβλήματα** μιας **κοινωνίας** (βία, εγκληματικότητα, ανεργία)
- **Έλλειψη παιδείας/μόρφωσης**
- **Προκαταλήψεις, στερεότυπα**
- **Μη αποδοχή της διαφορετικότητας**
- **Οικονομικά συμφέροντα** (εκμετάλλευση μεταναστών)
- **Καταναλωτισμός, ανταγωνιστικά πρότυπα στην κοινωνία**
- **Επιρροή των θρησκειών** (κατευθύνουν και χρησιμοποιούν ανάλογα τους πιστούς)

Παραδείγματα ρατσισμού στην παγκόσμιο Ιστορία

Ρατσισμός στις χώρες του Αμερικάνικου Νότου

Klu-Klux-Klan Ιδρύθηκε το 1865 μετά το τέλος του αμερικανικού Εμφυλίου όπου βετεράνοι στρατιώτες στο Νότο θέλησαν να διαφυλάξουν τη «φυλετική καθαρότητα» της χώρας.

Ομάδες οπλισμένων λευκών με την ανοχή της πολιτείας, προέβαιναν μέχρι τη δεκαετία του 1960 σε μαζικές και ατομικές δολοφονίες έγχρωμων)

(Παπαδημητρίου, 2000)

Παραδείγματα ρατσισμού στην παγκόσμιο Ιστορία

Ναζισμός

Υπηρετώντας το δόγμα της «φυλετικής καθαρότητα» εκατοντάδες χιλιάδες εβραίοι, τσιγγάνοι, ΑΜΕΑ, ομοφυλόφυλοι, θανατώθηκαν.

(Παπαδημητρίου, 2000)

Παραδείγματα ρατσισμού στην παγκόσμιο Ιστορία

Απαρτχάιντ

Πολιτική λευκών που καθόριζε και επέβαλλε τη φυλετική διαίρεση του πληθυσμού της χώρας σε λευκούς, μαύρους και έγχρωμους (Ν. Αφρική). Οι λευκοί είχαν όλα τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά προνόμια, οι υπόλοιποι δεν είχαν ίσα δικαιώματα στη μόρφωση, την υγεία, την εργασία και το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι

(Παπαδημητρίου, 2000)

Ο ρατσισμός στην σύγχρονη Ευρώπη

Δεκάδες εκατομμύρια μετανάστες ή πρόσφυγες ζουν στην Ευρώπη

- Χώρες όπως η Ιταλία, η Ισπανία, η Ελλάδα και η Πορτογαλία που στο παρελθόν υπήρξαν χώρες αποστολής μετατράπηκαν σε χώρες υποδοχής μεταναστών.
- Μετανάστες και πρόσφυγες υφίστανται σοβαρές διακρίσεις με αποτέλεσμα να υπάρχουν πολλές αντιδράσεις και βίαια επεισόδια
- Οι αντι-μεταναστευτικές θέσεις κυμαίνονται σε υψηλά επίπεδα, ειδικά στον ιδεολογικό χώρο της δεξιάς.

Ο ρατσισμός στην σύγχρονη Ευρώπη

Right More Likely to See Immigrants as Economic Burden

Percent saying immigrants are a burden because they take jobs and social benefits

	Total	Left	Moderate	Right	Right-Left Difference
Italy	69%	53%	62%	84%	+31
France	52	37	44	66	+29
Germany	29	16	27	36	+20
Spain	46	36	51	54	+18
UK	37	24	39	42	+18
Greece	70	61	74	78	+17
Poland	52	54	50	46	-8

Source: Spring 2014 Global Attitudes survey, Q85a.

PEW RESEARCH CENTER

Σε ότι αφορά τις μειονοτικές ομάδες, ειδικότερα αρνητική είναι η στάση απέναντι στους Ρομά ενώ πολλοί δυσμενείς αξιολογήσεις αποδίδονται και στους μουσουλμάνους.

Ο ρατσισμός στην Ελλάδα

Οι Έλληνες:

- Παρουσιάζονται ως οι πιο ξενόφοβοι σε όλη την Ευρώπη αφού αντιδρούν σε ποσοστό 87,5% στη μετανάστευση και θεωρούν ότι οι ξένοι αποτελούν εθνική απειλή (Δεληθανάση, 2005).
- Το 60% ζητά να φύγουν οι μετανάστες από την Ελλάδα και το 72% θα ήθελε αυστηρότερη μεταχείριση των μεταναστών εκ μέρους των αρχών (Νανούρης, 2005)
- Θεωρούν ότι οι μετανάστες και οι πρόσφυγες είναι η κύρια αιτία της αυξημένης εγκληματικότητας στην Ελλάδα, ότι κινδυνεύουν οι θέσεις εργασίας και ότι απειλείται η πολιτισμική ταυτότητα του ελληνικού έθνους (Τσιάκαλος, 2000)

Ο ρατσισμός στην Ελλάδα

Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας

Συνολικά 74 περιστατικά ρατσιστικής βίας (2022)

- 38 περιστατικά ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα
- 33 σε μετανάστες, πρόσφυγες
- 1 Ρομά
- 2 στοχοποιήσεις χώρων θρησκείας

Τα περισσότερα στην Αττική (39)

Οι αριθμοί είναι πολύ μικρότεροι από ότι στην πραγματικότητα. Τα θύματα αισθάνονται ανασφάλεια να καταγγείλουν τα περιστατικά στις αρχές είτε λόγω φόβου επαναθυματοποίησης είτε γιατί δεν πιστεύουν ότι θα δικαιωθούν.

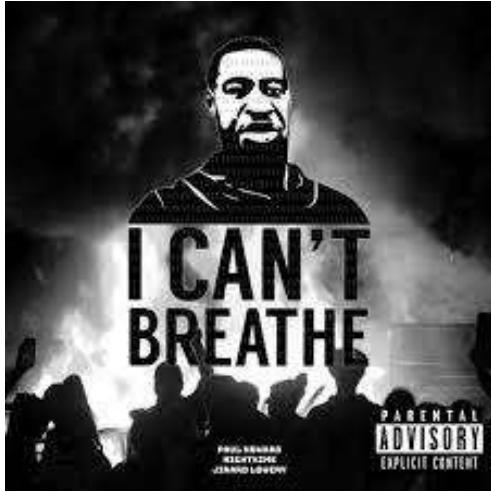
Θεσμικός ρατσισμός

Ο ρατσισμός που ασκείται από κυβερνήσεις, εταιρίες, οργανισμούς ή μεγάλες οργανώσεις «όπως η αστυνομία, το εκπαιδευτικό σύστημα και το πολιτικό σύστημα, σε τοπικό, εθνικό, αλλά και ανώτερο επίπεδο (Cole, 2004: 36).

Σύμφωνα με το **Δίκτυο Καταγραφής Ρατσιστικής Βίας** η ρατσιστική ρητορική που αναπτύσσεται από μέρος του πολιτικού κόσμου, σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο παίζει **καθοριστικό ρόλο** στην **ανάπτυξη ρατσιστικών συμπεριφορών** και συμβάλλει στην εδραίωση της ξеноφοβίας και της μισαλλοδοξίας

Ρατσισμός στην αστυνομία

Το 2020 στις ΗΠΑ η δολοφονία του αφροαμερικανού Τζόρτζ Φλόιντ έγινε η αφορμή για να αναδειχθεί το ζήτημα του θεσμικού ρατσισμού στην αστυνομία, που έχει σαν αποτέλεσμα **συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες να υπεραστυνομεύονται** και να αποτελούν τα συχνότερα θύματα αστυνομικής αυθαιρεσία.

Στην Ελλάδα...

Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ (έκθεση, 2021)

Η αστυνομία στα κράτη – μέλη της Ε.Ε. προτιμά να σταματά συχνότερα νέους, άνδρες, εθνικές μειονότητες, μουσουλμάνους και μη ετεροφυλόφιλους. Το 2020 η αστυνομία υπέβαλε σε έλεγχο το 22% των ανθρώπων που δήλωσαν ότι ανήκουν σε εθνική μειονότητα ενώ το ίδιο ποσοστό στο γενικό πληθυσμό ανέρχεται σε 13%. Κατά τους ελέγχους της αστυνομίας το 80% του γενικού πληθυσμού δήλωσε ότι η αστυνομία τούς φέρθηκε με σεβασμό, ποσοστό που στην περίπτωση των μειονοτήτων πέφτει δραματικά στο 46%.

Ρατσισμός στην εκπαίδευση

Ο θεσμικός ρατσισμός στην εκπαίδευση εμφανίζεται στην **εκπαιδευτική υποδομή**, στην **οργάνωση** και **διοίκηση** του σχολείου, στα **αναλυτικά προγράμματα**, στα **σχολικά εγχειρίδια**, στην **αρχική εκπαίδευση** και **επιμόρφωση των εκπαιδευτικών**.

Ρατσισμός στην εκπαίδευση

- **Αναλυτικό πρόγραμμα** (δεν παρέχει προγράμματα υποστήριξης μειονοτήτων, προωθεί την κυρίαρχη ομάδα ως πρότυπο, χρησιμοποιεί πηγές που ενισχύουν τις στερεοτυπικές απόψεις)
- **Μη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας** και της ελληνικής ως δεύτερης
- **Μη διδασκαλία της θρησκείας** των μειονοτικών μαθητών
- **Μη προώθηση αιτήματος δημιουργίας τάξεων υποδοχής** και Φροντιστηριακών τμημάτων
- **Μη αποδοχή εγγραφής παιδιών**
- **Στερεότυπα των εκπαιδευτικών**

Ρατσισμός στην εκπαίδευση

- Το 51,7 % των γονέων δηλώνει ότι η παρουσία των μεταναστών προκαλεί ανησυχία
- Μόνο 4 στους 10 γονείς και το 38 % των εκπαιδευτικών πιστεύουν ότι τα παιδιά των αλλοδαπών θα πρέπει να μπορούν να γράφονται σε οποιαδήποτε ελληνικό σχολείο.
- Οι Έλληνες μαθητές είναι η πιο ανεκτική κοινωνική ομάδα στη διαφορετικότητα (Έρευνα UNICEF 2011)

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί παραμένουν «πιστοί» σε ένα **μονοπολιτισμικό και σκληρά εθνοκεντρικό σχολείο** και θεωρούν ότι η «διαπολιτισμική εκπαίδευση» είναι κάποιο είδος παρέμβασης, που αφορά αποκλειστικά τους μετανάστες μαθητές και έχει ως στόχο τη διευκόλυνση της αφομοίωσή τους (π.χ. Δραγώνα & Φραγκουδάκη, 2008).

Μοντέλα διαχείρισης της πολυπολιτισμικότητας

Το αφομοιωτικό μοντέλο (αποκοπή από τις ρίζες)

Το μοντέλο της ενσωμάτωσης (διατήρηση της εθνικής ταυτότητας και αλληλεπίδραση με την κυρίαρχη κουλτούρα)

Το πολυπολιτισμικό μοντέλο (συνύπαρξη πολλών πολιτισμών/πλουραλισμός)

Το αντιρατσιστικό μοντέλο (εξάλειψη φυλετικών διακρίσεων, ισότητα, ίσες ευκαιρίες)

Το διαπολιτισμικό μοντέλο (ενσυναίσθηση, αλληλεγγύη, σεβασμός στην πολιτισμική ετερότητα, εξάλειψη εθνικιστικού τρόπου σκέψης)

Αντιρατσιστικό μοντέλο

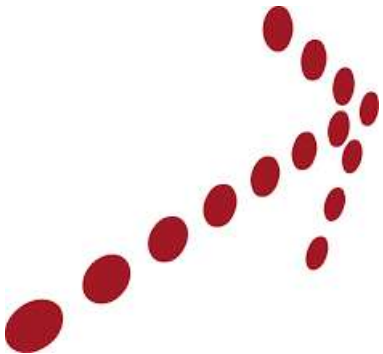
Η αναθεώρηση των δομών και των θεσμών του κράτους θα καταφέρει να εμποδίσει τη «θυματοποίηση» των μειονοτικών ομάδων και να προωθήσει ίσες ευκαιρίες στην κοινωνία και την εκπαίδευση (Μαρκου, 1996)

Οι βασικοί **στόχοι** του αντιρατσιστικού μοντέλου
Α) Η παροχή **ίσων εκπαιδευτικών ευκαιριών** σε όλους τους μαθητές, ανεξαρτήτων πολιτισμικής προέλευσης

Β) Η παροχή από το κράτος **ίσων κοινωνικών ευκαιριών και δικαιοσύνης** σε όλους και όλες

Γ) Η δημιουργία συνθηκών **εξάλειψης ρατσιστικών συμπεριφορών** που εκδηλώνονται συχνά εις βάρος των μειονοτήτων

Σκοποί αντιρατσιστικής εκπαίδευσης

- Να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές σε θέματα ρατσισμού και ξενοφοβίας
- Να καταπολεμήσουν στάσεις ξενοφοβίας, στερεότυπα και προκαταλήψεις
- Να κατανοήσουν ότι όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι αλλά διαφορετικοί
- Να γνωρίσουν συνθήκες διαβίωσης, κοινωνικού αποκλεισμού και φυλετικού ρατσισμού
- Να πληροφορηθούν για κινήσεις, πρωτοβουλίες και διακηρύξεις Διεθνών Οργανισμών ενάντια στο ρατσισμό
- Να μάθουν να ερευνούν (σε βιβλιοθήκες, διαδίκτυο, έντυπο τύπο), να αναπτύσσουν πρωτοβουλίες και να ερμηνεύουν γεγονότα και πράξεις με ρατσιστικό περιεχόμενο

Learning Knows No Bounds

Ο ρατσισμός στα γήπεδα

Ο ρατσισμός αποτελεί ένα **κοινωνικό πρόβλημα**, το οποίο συχνά παρατηρείται μέσα στα γήπεδα.

▪ **Ρατσιστικές ιαχές και αποδοκιμασίες ομάδας οπαδών** της κερκίδας **απέναντι σε έγχρωμους ή διαφορετικής καταγωγής αθλητές.**

▪ **Ρατσιστικά σχόλια**, από παίκτη σε παίκτη

με σκοπό

να πλήξουν το γόητρο του αντιπάλου

Γιατί;

- έλλειψη παιδείας
- αθέμιτος ανταγωνισμός
- παρόρμηση της έντονης στιγμής

Ο ρατσισμός στα γήπεδα

Παρί Σεν Ζερμέν – Μπασάκσεχιρ (2020)

Στο συγκεκριμένο παιχνίδι, πάνω σε μια διαφωνία, ο τέταρτος διαιτητής του αγώνα, Σεμπασιάν Κολτέσκου, αποκάλεσε τον βοηθό προπονητή της Μπασάκσεχιρ, Πιερ Γουεμπό, «νέγρο». Σε ένδειξη διαμαρτυρίας, οι παίκτες και το τεχνικό επιτελείο της Μπασάκσεχιρ αποχώρησαν για τα αποδυτήρια. Αυτήν την απόφαση στήριξε και η γαλλική ομάδα, με την υπόθεση να φτάνει στην UEFA, η οποία καταδίκασε το γεγονός

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ως αντιρατσιστικό μέσο

- Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ήταν η μόνη κοινωνική δραστηριότητα που έδωσε από την πρώτη στιγμή τη δυνατότητα συμμετοχής όλων, ανεξαρτήτως καταγωγής, θρησκείας ή γλώσσας
- Οι έγχρωμοι και οι ιθαγενείς πρώτα κέρδισαν την καταξίωση μέσα στα στάδια και στη συνέχεια μέσα στην κοινωνία
- Το ολυμπιακό κίνημα απέκλεισε χώρες λόγω της ρατσιστικής τους πρακτικής (π.χ. Νότιος Αφρική)

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ως αντιρατσιστικό μέσο

ΟΑ Βερολίνου 1936

Ο άσπος της αθλητικής ομάδας της ναζιστικής Γερμανίας Lutz Lang δίνει συμβουλές στον αφροαμερικάνο Jesse Owens. Στην διάρκεια των αγώνων ο Owens έσπασε 11 ολυμπιακά ρεκόρ και κέρδισε τον Lang. Ο Lang ήταν ο πρώτος που τον συνεχάρη μετά το τέλος τους αγώνα

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ως αντιρατσιστικό μέσο

ΟΑ Μεξικού 1968

Οι ολυμπιονίκες που ήταν μέλη του αντιρατσιστικού και αντιιμπεριαλιστικού κινήματος «Μαύροι Πάνθηρες» ανέβηκαν στο βήμα χωρίς παπούτσια και εκεί μπροστά σε χιλιάδες κόσμο, υψώνουν τη γροθιά σε μαύρο γάντι, και καταγγέλλουν σε ολόκληρη την ανθρωπότητα τον ρατσισμό στις ΗΠΑ

Η ΦΑ ως μέσο αντιρατσιστική αγωγής

- Είναι το μόνο γνωστικό αντικείμενο που απαιτεί από τους μαθητές μέσα από το παιχνίδι **συνεργασία, ομαδικότητα, αλληλοσεβασμό ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή**
- Το πρόβλημα της **γλώσσας δεν αποτελεί εμπόδιο** και δεν επηρεάζει την απόδοση στο μάθημα
- Η Φ.Α. χρησιμοποιεί ως μέσα τις αθλητικές **δραστηριότητες** που είναι παγκοσμίως **γνωστές**
- Χρησιμοποιώντας παιχνίδια απ' όλο τον κόσμο και χορούς η Φ.Α. λειτουργεί ως ισχυρό **διαπολιτισμικό μέσον**
- Δανειζόμενη πρακτικές της ΟΠ, μπορεί να καλλιεργήσει μια θετική στάση απέναντι στην ανοχή και το σεβασμό της διαφορετικότητας και να διευκολύνει την αποδοχή των πολιτιστικών διαφοροποιήσεων

Διαπολιτισμικές επιδιώξεις ΚΦΑ στα πλαίσια αντιρατσιστικής εκπαίδευσης

- Να ενισχύσει την **αυτοεκτίμηση**, την αυτογνωσία και την ταυτότητα των **μαθητών**.
- Να προαγάγει την εκτίμηση και **αναγνώριση** των πολιτισμικών **διαφορών**
- Να αποδίδεται **σημασία στις ομοιότητες** αντί τις διαφορές
- Να αυξήσει την επίγνωση της ιστορίας και του πολιτισμού όλων των εθνικών και φυλετικών ομάδων (**παιχνίδια απ' όλο τον κόσμο**)
- Να αυξήσει την κατανόηση της πολυπολιτισμικής συνύπαρξης και του αλληλοεξαρτώμενου κόσμου (**συναντήσεις με γνωστούς αθλητές διαφορετικής καταγωγής που απασχολούνται στη χώρα μας**)

Ο ΚΦΑ ως αντιρατσιστής δάσκαλος

*«το να γίνεις ένας αντιρατσιστής δάσκαλος πρώτα σημαίνει να γίνεις ένας **διαπολιτισμικός άνθρωπος**, να μάθεις περισσότερα για την ποικιλία των πολιτισμών, να αντιμετωπίσεις τις δικές σου προκαταλήψεις και το ρατσισμό σου» (Nieto, 1992)*

Ο ΚΦΑ είναι σημαντικό να:

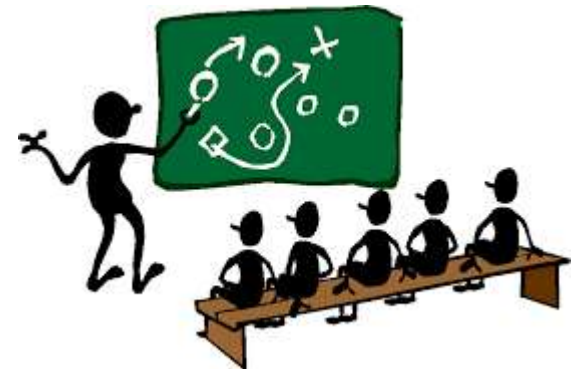
- Έχει θετικές στάσεις προς τη διαφορετικότητα
- Μάθει περισσότερα για την ποικιλία των πολιτισμών
- Αντιμετωπίσει τις δικές του προκαταλήψεις και το ρατσισμό του

Στρατηγικές καλλιέργειας φιλικού κλίματος στην τάξη

Αυτοπαρουσιάσεις - αλληλογνωριμία

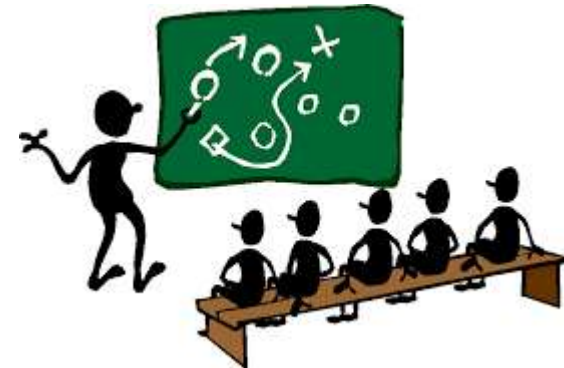
- Αυτοπαρουσίαση των παιδιών και του εκπαιδευτικού
- Όλοι και όλες να μπορούν να παρουσιάσουν τους συμμαθητές τους
- Παιχνίδια γνωριμίας – ταυτότητας
- Παιχνίδια συνεργασίας

Στρατηγικές καλλιέργειας φιλικού κλίματος στην τάξη

Διάκοσμος του γυμναστηρίου

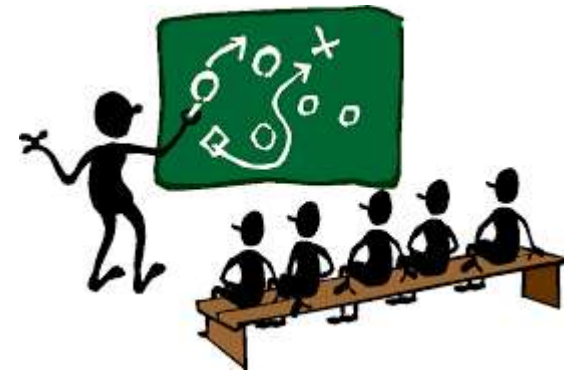
- Παγκόσμιος πολιτικός χάρτη όπου θα είναι σημειωμένοι οι τόποι προέλευσης των μαθητών/τριών
- Πίνακας με φωτογραφίες των παιδιών
- Φωτογραφίες ολυμπιονικών ή μεγάλων αθλητών που προέρχονται από τις χώρες προέλευσης των μαθητών
- Φωτογραφίες παραδοσιακών χορών ή παιχνιδιών άλλων χωρών

Στρατηγικές καλλιέργειας φιλικού κλίματος στην τάξη

Διάκοσμος του γυμναστηρίου

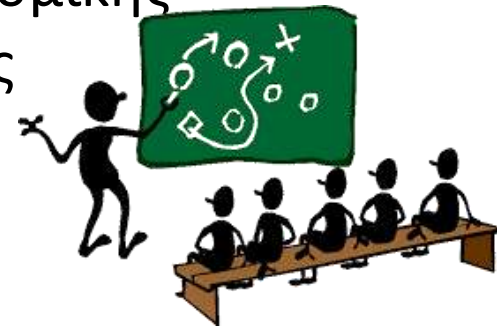
- Παγκόσμιος πολιτικός χάρτη όπου θα είναι σημειωμένοι οι τόποι προέλευσης των μαθητών/τριών
- Πίνακας με φωτογραφίες των παιδιών
- Φωτογραφίες ολυμπιονικών ή μεγάλων αθλητών που προέρχονται από τις χώρες προέλευσης των μαθητών
- Φωτογραφίες παραδοσιακών χορών ή παιχνιδιών άλλων χωρών

Στρατηγικές καλλιέργειας φιλικού κλίματος στην τάξη

Θετική στάση του ΚΦΑ στη γλωσσική και πολιτισμική ετερότητα

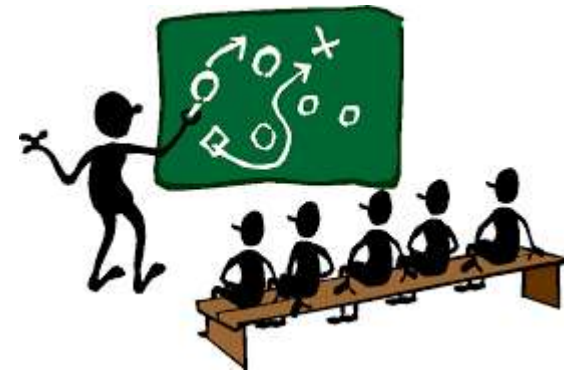
- Να μάθει μερικές λέξεις ή εκφράσεις της καθημερινότητας στη γλώσσα των παιδιών
- Να μην αποτρέπει τους αρχάριους να χρησιμοποιούν ΚΑΙ τη μητρική τους γλώσσα
- Να παροτρύνει τους γηγενείς μαθητές να μάθουν απλές λέξεις της γλώσσας των συμμαθητών τους (χαιρετισμοί, ονόματα αθλημάτων)
- Να ενσωματώνει στο μάθημα στοιχεία διαπολιτισμικής εκπαίδευσης (παιχνίδια από της χώρες καταγωγής των μαθητών)

Στρατηγικές καλλιέργειας φιλικού κλίματος στην τάξη

Αποδυνάμωση στερεοτύπων

- Βιβλία που αμφισβητούν τα στερεότυπα που συναντάμε στα παραμύθια (π.χ. πονηρή αλεπού, τεμπέλης τζίτζικας κτλ)
- Ανάγνωση βιβλίων που αποδυναμώνουν τα στερεότυπα
- Παιχνίδια ρόλων
- Δραστηριότητες αποδυνάμωσης στερεοτύπων

Αποδυνάμωση στερεοτύπων

Πως;

- Συνεργατικές δράσεις
- Βιωματικές δραστηριότητες
- Καλλιέργεια ενσυναίσθησης και αλληλεγγύης
- Αναγνώριση μοναδικότητας και αποδοχή διαφορετικότητας

Με αυτόν τον τρόπο

τα παιδιά αντιλαμβάνονται την αρνητική επίδραση των στερεοτυπικών και ρατσιστικών συμπεριφορών, απομακρύνονται από αυτές και μαθαίνουν να αποδέχονται και να σέβονται το διαφορετικό (Δραγώνα, 2004)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΠΟΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΩΝ

ΑΝ ΚΑΙ ΤΟΣΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ ΕΙΜΑΣΤΕ
ΟΛΟΙ ΙΔΙΟΙ!!

White

Black

Gay

Straight

Catholic

Athiest

Human

Λεμόνια και μήλα

Στόχος: κατανόηση της σχέσης μεταξύ γενίκευσης και στερεοτύπων, αποδοχή της διαφορετικότητας

Θα χρειαστούμε λεμόνια και μήλα. Βάλτε όλα τα λεμόνια στο κέντρο της αίθουσας σ' ένα καλάθι. Ζητήστε από τα παιδιά να περιγράψουν τα χαρακτηριστικά ενός λεμονιού (στρογγυλό, ξινό, κίτρινο κτλ). Χωρίστε τα παιδιά σε ομάδες και δώστε στην κάθε ομάδα ένα λεμόνι. Ζητήστε τους να γνωρίσουν το λεμόνι τους εξετάζοντάς το, παρατηρώντας όλα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Πείτε τους να μην σημαδέψουν ή παραμορφώσουν το λεμόνι με οποιονδήποτε τρόπο. Μπορούν να δώσουν στο λεμόνι τους ένα όνομα, να δημιουργήσουν μια ιστορία. Ζητήστε από ένα άτομο κάθε ομάδας να μιλήσει στην ολομέλεια για το λεμόνι τους και να πει την ιστορία που έφτιαξαν στην ομάδα. Στη συνέχεια τοποθετήστε όλα τα λεμόνια στο καλάθι και ανακατέψτε τα. Ζητήστε από κάποιο παιδί να έρθει, να αναγνωρίσει και να πάρει το λεμόνι της δικής του ομάδας (αναμένεται ότι μετά τη δουλειά που έγινε, θα του είναι εύκολο). Μαζέψτε ξανά στο καλάθι όλα τα λεμόνια και φέρτε δίπλα τους ένα κόκκινο μήλο. Ρωτήστε τα παιδιά αν αυτό το νέο φρούτο χωράει στον λεμονόκοσμο τους. Θα πάρουν αυτό το νέο φρούτο στη ζωή τους;

Ιδέες για ανάπτυξη του αντικειμένου

Ερωτήματα προς συζήτηση: Γιατί ήταν τόσο εύκολο να αναγνωρίσετε το λεμόνι σας;
Είχατε ποτέ γνώμη για κάποιο πρόσωπο που αναιρέσατε όταν τον/την γνωρίσατε;

Επαγγέλματα

Στόχος: αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων

Έχουμε ετοιμάσει εικόνες που απεικονίζουν διάφορα επαγγέλματα. Δίνουμε από μια εικόνα στο κάθε παιδί και ζητάμε να αναπαραστήσουν αυτό που βλέπουν, ενώ ταυτόχρονα να παρατηρούν τους άλλους, για να ανακαλύψουν με ποιους έχουν την ίδια κάρτα. Το ίδιο επάγγελμα θα το έχουν 2 -3 παιδιά. Ζητάμε από τα παιδιά να μην μιλήσουν με τους διπλανούς τους και να μην αποκαλύψουν το επάγγελμα τους. Με το σύνθημα του διδάσκων, η παντομίμα αρχίζει.

Ιδέες για ανάπτυξη του αντικειμένου

Εξηγείτε στα παιδιά ότι για να βρουν ποιοι έχουν την ίδια κάρτα μ' αυτούς θα πρέπει να παρατηρούν τις κινήσεις του σώματος των υπόλοιπων παιδιών

Υπάρχουν γυναικεία και αντρικά επαγγέλματα; Σας εμπόδισε το φύλο να παίξετε;

Μια Στ' τάξη δημοτικού σχολείου απαρτίζεται από 15 παιδιά από Ελλάδα, 4 παιδιά από Αλβανία και 3 από Συρία. Αντιμετωπίζετε πρόβλημα προσέγγισης της γλωσσικής και πολιτισμικής ανομοιογένειας των μαθητών/τριών σας στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής. Ποιες προτάσεις θα κάνατε ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της ύπαρξης διαφορετικών γλωσσών και πολιτισμών και με τον τρόπο αυτό να καταπολεμηθούν πολιτιστικά στερεότυπα και τριβές μέσα στο μάθημά σας? Προτείνετε δυο δραστηριότητες

- Στόχοι
- Εξοπλισμός
- Διαδικασία